

Jolanta Gwioździk, Mariusz Pacha

Od Redakcji

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy 2/2, 7-8

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

OD REDAKCJI

„Od wykazu nowości do czasopisma recenzowanego” – tak można by określić osiemnaście numerów kwartalnika Bibliotheca Nostra, wydawanego przez Bibliotekę Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach. Rozpoczynaliśmy w 2005 roku od wykazu nowości, opracowanego dla użytkowników biblioteki. Szybko jednak forma ta uległa zmianie i powstał biuletyn informacyjny Bibliotheca Nostra, zawierający artykuły z bibliotekoznawstwa i dziedzin pokrewnych, a także, w związku z profilem Uczelni, ze sportu. W periodyku zaczęli publikować Autorzy z wielu naukowych bibliotek i instytucji. To jednak nie koniec zmian. W połowie 2009 roku, we współpracy z Uniwersytetem Śląskim i pod patronatem Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach, biuletyn przekształcono w czasopismo naukowe. Efektem tych zmian jest właśnie oddany do Państwa rąk jego pierwszy recenzowany numer, pod zmienionym tytułem Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy. Mamy nadzieję, że stanie się on istotnym miejscem prezentowania dorobku pracowników naukowych i bibliotekarzy, umożliwiającym im naukowy oraz zawodowy rozwój. Planujemy, by każdy numer pisma miał charakter monograficzny, koncentrując się na wybranej problematyce badawczej. Bardzo liczymy na współpracę i pomoc Rady Naukowej czasopisma, w której członkostwo przyjęli znamienici profesorowie.

We współczesnej bibliologii podstawową problematyką badawczą jest zarówno sama książka, jak i efekty jej działania: zagadnienia wytwarzania, rozpowszechniania, użytkowania i społecznego funkcjonowania tekstów. Podstawą opisu dziejów książki, jej obiegu i insty-

tucji są odpowiednie źródła: niepisane pozostałości po przeszłych procesach bibliologicznych oraz źródła epigraficzne, procesy bibliologiczne bowiem współlistnieją z językowymi i literackimi.

Zarówno biblioteka jako całość, jak i poszczególna książka stanowią nośnik i narzędzie kultury w dziejach, a zarazem są obiektem historii kultury, społecznym i historycznym faktem. Jako takie budzą zainteresowanie różnych dyscyplin badawczych, które pośrednio lub bezpośrednio zajmują się jej formą materialną, pismem, zdobnictwem, kolekcjami książek. Dawna książka (w Polsce zgodnie z normą wydana do roku 1800, w USA – do 1850, co pokrywa się z periodyzacją książki drukowanej ręcznie – od ok. 1455 do ok. 1830) ze względu na swoją formę artystyczną, edytorską, typograficzną oraz z racji treści jest przedmiotem zainteresowania m.in. rękopisoznawstwa, inkunabulistyki, historii drukarstwa, edytorstwa, bibliofilstwa, bibliotek, księgarstwa, bibliografii czy czytelnictwa. Ta specyfika sprawia, że w bibliotekach zbiory specjalne należą nie tylko do najcenniejszych, ale także do wymagających odpowiedniego, fachowego opracowania, konserwacji, przechowywania i udostępniania.

Obecny numer pisma został poświęcony omówieniu wybranych aspektów tych zagadnień, podejmowanych przez badaczy z różnych ośrodków naukowych i bibliotek. Zasady opracowania rękopisów, pochodzących z kolekcji XX Czartoryskich, a także starych druków, wraz z prezentacją elektronicznego warsztatu pracy bibliotekarza, są przedmiotem analizy w trzech pierwszych artykułach. Kolejny ukazuje kilka stuleci funkcjonowania historycznego księgozbioru klasztornego, ze zwróceniem uwagi na jego odpowiednią konserwację. Tę tematykę szczegółowo podjęto w kolejnych tekstach, analizując badania i zagrożenia zabytkowych zbiorów. Zwrócono także uwagę na popularyzowanie wiedzy o cennych tytułach, zwłaszcza przez reprintsy i działania bibliofilskie. Ostatnie dwa teksty odnoszą się do interesujących obiektów ze zbiorów filologicznych i kartograficznych Uniwersytetu Śląskiego.

Zapraszamy Państwa do współpracy, oczekując na teksty oraz wszelkie sugestie i uwagi, dzięki którym pismo będzie coraz pełniej odpowiadało na potrzeby środowiska.

*Jolanta Gwioździk
Mariusz Pacha*